

HVALA
Isidor Cònsul

Bosc de Les, a la Vall d'Aran, primera hora del matí, boira baixa i caçadors vestits amb uniforme de camuflatge i rifles de precisió a punt de començar una batuda i cacera del porc senglar. La tranquil·la pau poètica del bosc s'omple tot d'una de trets, crits i bordar de gossos. Sé com va perquè, trenta anys enrere, vaig participar en caceres a la Ribagorça on al porc li diuen *xavalí*. Ningú no és perfecte! Vinc d'una família de caçadors i la tradició familiar pot actuar com un gen que es porta a la sang. Per sort, en vaig tenir prou amb un hivern i ho vaig deixar córrer. L'estratègia és la següent: una vintena de caçadors envolta una zona on se sap que hi ha senglars i els tiradors s'amaguen en punts estratègics (colls i torrenteres, camins i drecceres), per on se suposa que fugiran els porcs. Aquests llocs, segons l'orografia, acostumen a estar a una distància entre dos-cents i tres-cents metres l'un de l'altre. El desplegament dels caçadors s'ha de fer en silenci i quan encara no ha apuntat el dia. Després, quan hi ha la certesa que tothom és al seu lloc, dos o tres dels caçadors i una dotzena de gossos entren al cor del bosc a fer la batuda: s'avien els gossos, es comença a cridar i es crema pólvora amb trets enlaire. Jo anava amb la batuda perquè, en el fons, el que m'interessava era caminar. No en vaig veure mai cap de viu, de senglar, però sí que, quatre hores després, havien caigut morts un parell o tres de *xavalins* i, quan hi havia més concentració i punteria, el botí podia pujar a la mitja dotzena de víctimes.

Una vegada va desaparèixer un gos que, a la tarda, van trobar estripat per la topada amb un senglar; una altra, un dels caçadors es va trobar fit a fit amb un porc que pujava ferit i feia senyals d'investir-lo. No va atrevir-se a disparar perquè venia molt encarat i sort que va enfilar-se a la mateixa alzina que li feia d'amagatall.

Tornem ara als boscos de Les: dins del cercle infernal també hi ha, com a mínim, un ós, l'óssa Hvala. El caçador la veu passar i es posa a cridar; Hvala, espantada pels trets, nerviosa pels gossos i desorientada perquè no sap què passa, emprèn una cursa cap a l'obstacle que representa el caçador, el tomba i castiga amb un parell d'urpades, com volent dir-li no emprenyis, i continua fugint esporuguida així que sent un tret de l'escopeta del mateix caçador o d'un altre. Per confirmar que va anar així és cabdal que el caçador agredit expliqui tot el detall de la seqüència.

Al mateix temps, cal plantejar amb veu alta la pregunta clau: qui va agredir qui? O és que potser l'óssa no ho va ser prèviament i en el seu hàbitat natural pels "rambos" aranesos? Manifesto la meva solidaritat amb Hvala i tots els óssos del Pirineu i només demano, com molts milers que estimem la muntanya, que es prenguin les mesures que calgui, sobretot de vigilància especialitzada, però que se'ls deixi en pau. Com és que aquests incidents no passen a Astúries ni a les muntanyes de Cantàbria, ni a Itàlia on es mantenen poblacions que superen de llarg el centenar d'óssos? Encara n'hem d'aprendre, coordinar millor les accions, controlar quan i com s'han de fer les batudes contra el senglar i fer el que calgui per conviure plegats.